

Omgevingswet, bestuurlijke afwegingsruimte & gemeenteraad.

De veranderingen op rij.

15 januari 2018, Beemster en Purmerend

Sarah Ros Bestuursadvies

Vernieuwing stelsel omgevingsrecht

Invoeringsspoor

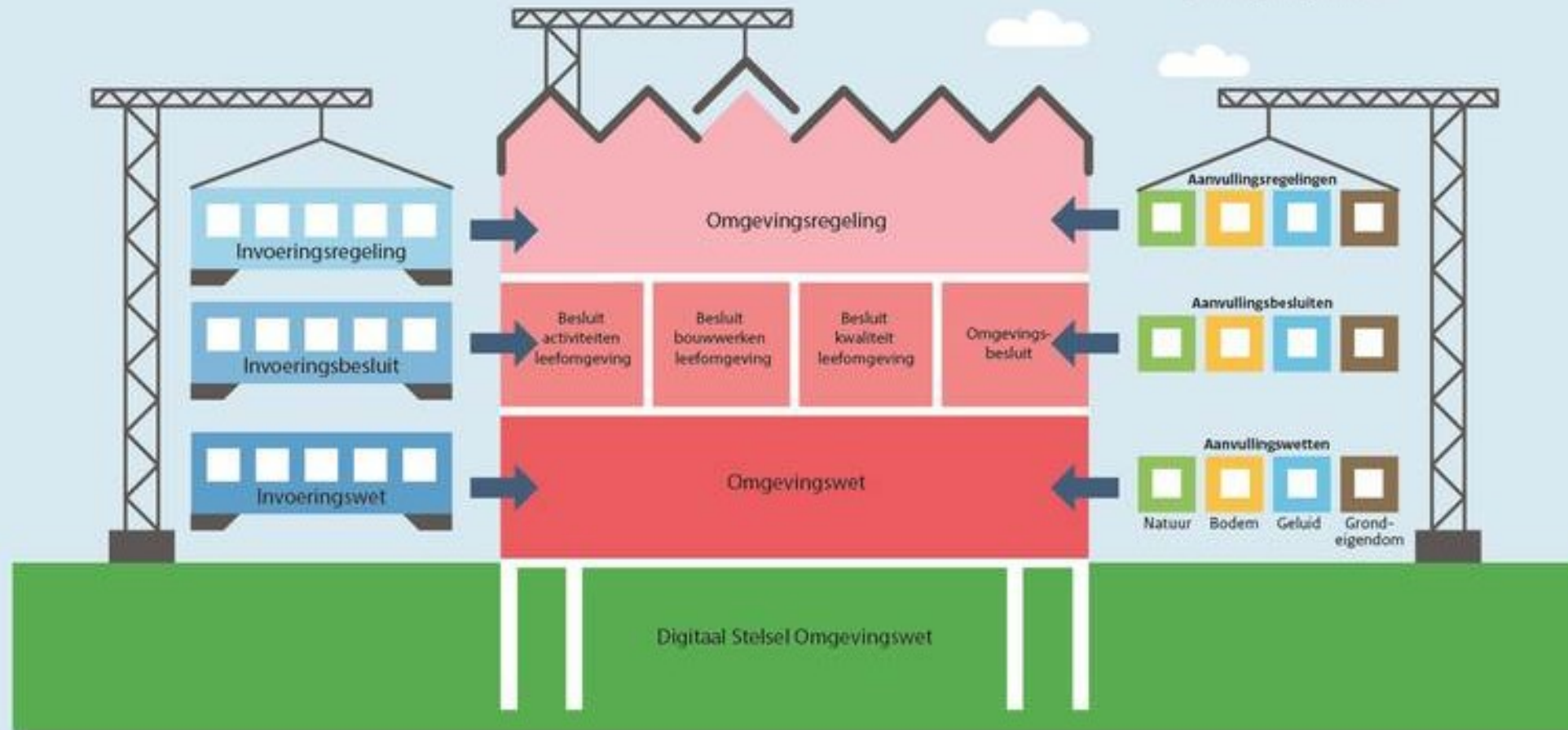
Het invoeringsspoor regelt de overgang van de bestaande naar de nieuwe wet- en regelgeving. Bovendien vult dit spoor het hoofdspoor met enkele essentiële onderdelen aan.

Hoofdspoor

Het nieuwe stelsel bestaat uit de Omgevingswet, vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Bij inwerkingtreding gaan het invoerings- en aanvullingsspoor op in het hoofdspoor.

Aanvullingsspoor

De ontwikkeling van wet- en regelgeving in het aanvullingsspoor maakt deel uit van lopende beleidsontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom.

A tropical beach scene at sunset. A palm tree leans over the water from the left. The sun is low on the horizon, creating a golden glow on the water and sky. The foreground shows the wet sand of the beach.

Waarom stelt de regering deze transitie-opgave voor?

De Omgevingswet vergroot het 'vertrouwen'.....

tussen overheden

van overheid in initiatiefnemer

van burger in overheid

FOKKE & SUKKE HOUDEN NIET ZO VAN BUREAUCRATIE

"ARBEIDSOVEREENKOMST"?

LEKKER BEGIN!
VERTROUW JE ONS
NIET, OF ZO?!

An aerial photograph of a Dutch city. A canal flows through the center, with a train crossing a bridge over it. The train is blue and yellow. To the left, there are residential buildings and a road. To the right, there is a green park area with trees and a path. The sky is clear and blue.

Vertrouwen vergroten tussen overheden: meer **bestuurlijke afwegingsruimte**.
Elke plek in Nederland vraagt om een eigen weging van specifieke belangen.

Decentralisatie & afwegingsruimte.
Moet u daar (nu al) iets mee?

Ja, want deze ruimte, deze keuzes, beïnvloeden de inhoud van de *instrumenten* en het *implementatie* proces.

Maar wel:
in samenhang benutten en beschermen.

Decentralisatie & afwegingsruimte.

1. Minder rijksregels:

- Welke regels wil ik wel?
(*Bruidschat en bandbreedte rijksregels*)
- Ben ik soepel of streng?

2. Keuze bestaande regels:

(*Van gemeente.*)

- Welke omgevingswaarden neem ik op?
- Gebruik ik bandbreedtes of open normen?
- Ga ik afwijken van of aanvullen op rijksnormen?
(*Regie of loslaten?*)

3. Meer maatwerk mogelijk:

- Wanneer pas ik maatwerk toe?
- Welke beleidsregels pas ik toe?
- Hoe motiveer ik dat?
(*Beschikking of plan?*)

soepeler	afwegingsruimte	strenger
ja	trilling	ja
ja	geluid	ja
ja	bodem	ja
ja	geur	ja
nee	fijnstof	ja
ja*	externe veiligheid	ja
nee	waterveiligheid	ja
ja*	energie	ja
ja	lichthinder (glastuinbouw)	ja
nee	natuur	ja
ja	waterkwaliteit	ja
nee	lucht	ja
extra optie:	experimenteer regeling (bijv. voor technische innovaties)	n.v.t.

Rijksregels. *De bandbreedte.*

* energie: bij nieuwbouw van kantoren en woongebouwen

* externe veiligheid: beperkte versoepeling mogelijk bij groepsrisico

Sarah Ros Bestuursadvies

Geschrapte rijksregels. *De bruidsschat.*

- Gaat over de rijksruimte.
- Vult het vacuüm tijdelijk.
- Geeft ook de afwegingsruimte weer.
- U neemt daar in het Omgevingsplan een besluit over.

Doorwerking instrumenten voor gemeenten.

Motiveren en effecten meewegen.

*Gebiedsgerichte regels, geboden en verboden,
integrale benadering en omgevingswaarden.
Regie of loslaten?*

*Maatregelen om kwaliteit te verhogen.
Wat gaat u doen en met wie?*

*Kwalitatief hoogwaardige leefomgeving.
Generiek en gebiedsspecifiek, wat wilt u bereiken?*

*Maatwerkvoorschriften omgevingsvergunning.
Gebruiksruimte.*

**MOTIVATI
E**

Omgevingsvisie

Programma

Omgevingsplan

Omgevingsvergunning

*Waarom krijgt
dit prioriteit?*

*Waarom is dit het
meest effectief?*

*Waar gaat u op
sturen en hoe?*

*Waarom krijgt deze
activiteit die regels?*

↑
instructieregels rijk en provincie

De omgevingsvisie:

- Is verplicht voor gemeenten;
- Bevat in ieder geval:
  - a) een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
  - b) de hoofdlijnen van voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied,
  - c) de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid;
- Houdt rekening met voorzorgsbeginsel: het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt;
- Geeft aan of en hoe participatie heeft plaatsgevonden;
- Moet voldoen aan de eisen (digitaal) die in de ministeriele regeling.

Het omgevingsplan:

- Ruimere reikwijdte met integrale benadering (BP en APV).
- Aparte (college) beleidsregels (voor afwijking).
- Algemene regels zonder vergunningsplicht, tenzij anders aangegeven (opa).
- Altijd up to date, de 10-jaren fictie verdwijnt.
- In een Omgevingsplan kunnen omgevingswaarden worden vastgesteld.
- Uitspraak over bandbreedtes rijksregels.
- Vertalen in toepasbare regels.
- Houdt u rekening met de bruidsschat.
- Let op de participatieplicht.

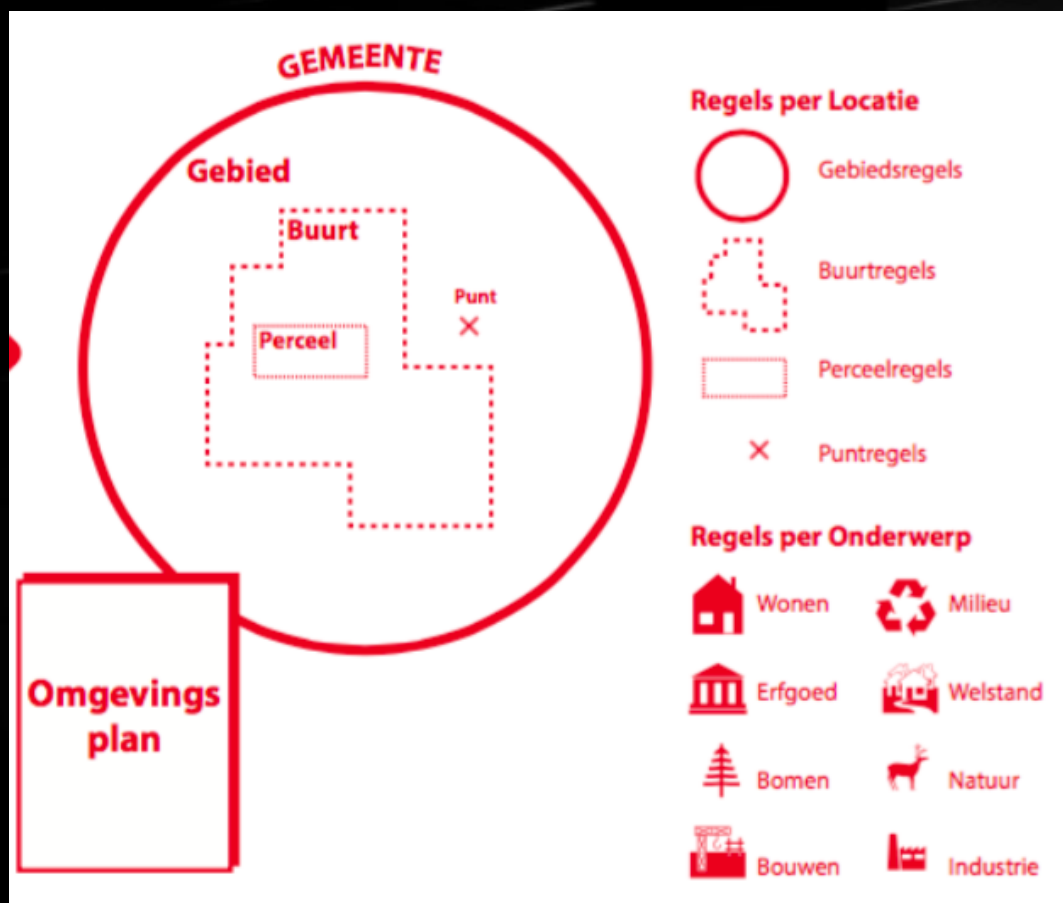
A small, modern wooden tiny house on a trailer is the central focus, situated in a grassy field. The house has a gabled roof, a central door, and two windows. To its left are several trees with autumn-colored leaves, and to its right is a tall, thin evergreen tree. The background shows rolling hills under a heavy, grey, overcast sky. In the distance, a white car and a small wooden structure are visible.

Het leveren van maatwerk.
Wie gaat daar dan over?

OPA partiële actualisering omgevingsplan (tm. 13-26 wk). OPA omgevingsvergunning (8+2 wk).
College bevoegdheid na delegatie.

College bevoegdheid.

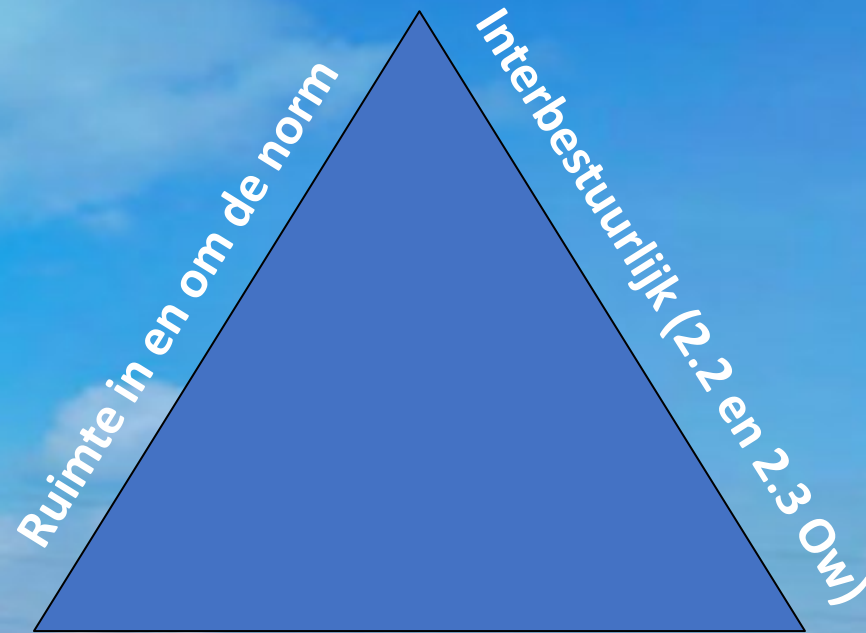
Bestuurlijke afwegingsruimte:

Welke vragen beantwoordt u?

- Willen:** Is het gewenst en passend? We hebben beleids- en uitvoeringsruimte. Dit maakt maatwerk mogelijk.
- Mogen:** Gaan wij er over? Welke beleidskeuzes moeten we terug leggen? Wie betrekken we er bij?
- Kunnen:** Weten we voldoende van kaders en regels, hebben we de goede deskundigheid in huis om af te wegen, hebben we voldoende informatie om een besluit te nemen?
- Durven:** Durven we het risico te nemen? Besluit vraagt een integrale en mogelijk voor beslisser unieke afweging, kunnen we het voor onze rekening nemen?

Rechtszeker?...Jazeker!

Evenredigheid en
proportionaliteit (AwB)

Bevoegdheden en afwegingsruimte.

De gemeenteraad:

- Omgevingsvisie en Omgevingsplan zijn verplicht (*gemeenteraad*).
- Programmatische aanpak voor een programma is bevoegdheid *gemeenteraad*.
- Inpassing Omgevingsvergunning (na 5 jaar) in Omgevingsplan is verplicht (*gemeenteraad*).
- Welstandsbeleid (indien regels Omgevingsplan uitleg behoeven) (*gemeenteraad*).
- Aanwijzen commissie Rijksmonumenten (en welstand) (*gemeenteraad*).
- De *gemeenteraad* monitort het participatieproces.
- De *gemeenteraad* monitort de programma's en omgevingswaarden.
- Verklaring van geen bedenkingen verdwijnt, er is wel adviesrecht bij afwijken OP.

Bevoegdheden en afwegingsruimte.

Het college

- Programma's zijn een *college* bevoegdheid.
- Omgevingsvergunning verlenen is een *college* bevoegdheid.
- Maatwerk kan via beschikking en is een *college* bevoegdheid.
- Adviezen (met instemming) zijn de bevoegdheid van *college* (en raad indirect).
- Delen van Omgevingsplan vaststellen, kan worden gedelegeerd aan *college*.
- Voorbereidingsbesluit (1,5 jr) kan gedelegeerd worden aan *college*.
- Het *college* stelt beleidsregels naast het Omgevingsplan vast.

**HEB JE NET ALLES
ONDER CONTROLE**

Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl

Participatieplicht voor u en voor uw initiatiefnemers.

**BLIJKT DAT
HET TOCH
DEMOCRATISCH
MOET**

Loesje

Participatie.

Wat is er nieuw?

Participatieplicht

- Vormvrij, maar motivatieplicht.
- Hoe vrij is vormvrij?

Initiatiefnemer participeert zelf

- BG monitort.
- Indieningsvereiste vergunning.

Meedenken is niet 'oordelen'

- Samenwerken is iets anders dan afstemmen.
- Niet oplossing beoordelen, maar design thinking.

Wat vraagt dat van u?

- Afwegingsruimte durven gebruiken.
- Meer kader stellend en monitorend, dan uitvoerend.
- Proces sturing staat soms los van inhoud.
- Integraal belangen afwegen en motiveren.
- In scenario's en effecten denken.
- Bepalen waar u regie op houdt en wat u loslaat.
- Uitvoering en adviesrecht aan het college laten.
- Echt co-creëren met de samenleving.